

Методи перероблення даних в інформацію

Етапи	Види облікової діяльності	Методи обліку
1 етап	хронологічне і постійне в часі систематичне спостереження за об'єктами обліку	через документування та інвентаризацію
2 етап	вимірювання величини господарських засобів та джерел їх формування, господарських процесів та їх результатів	через оцінку і калькулювання в єдиний грошовий вимірник;
3 етап	регістрація та класифікація даних про зміни об'єктів обліку з метою їх систематизації за видами	через подвійне їх відображення на рахунках бухгалтерського обліку
4 етап	узагальнення інформації	складання бухгалтерського балансу і звітності

Отже, метод бухгалтерського обліку - це система взаємопов'язаних методів і прийомів, за допомогою яких об'єкти бухгалтерського обліку відображаються та узагальнюються у грошовій оцінці з метою контролю за господарською діяльністю підприємства.

Підсумовуючи вищевикладене, можна стверджувати, що характерною особливістю методу бухгалтерського обліку є те, що його застосування забезпечує суцільне, безперервне, взаємопов'язане, документально обґрунтоване у вартісній оцінці відображення об'єктів, що обліковуються.

1. Бутинець Т. А. Бухгалтерський облік: Навч. Посіб. / Т. А. Бутинець. – ПП "Рута", 2009. - 670 с.
2. Бухгалтерський облік / Є.П. Козлова, Н.В. Паращутін, Т.М. Бабченко, Є.М. Галаніна, 2003 - 752 с.

3. Бухгалтерський облік: концептуальні основи теорії: Навчально-практичний посібник для студентів вищих навчальних закладів за спеціальністю "Облік і аудит" / Ред. В. В. Сопко; М-во освіти і науки України; - Київ: ТОВ "Видавничий дім "Професіонал". Н. І. Верхоглядова, С. Б. Ільїна, В. П. Шило, О. М. Брадул, 2004. -179 с.

4. Лень В.С. Бухгалтерський облік в Україні: основи та практика: навч. посібник; М-во освіти і науки України. - К.: Центр навчальної літератури, 2004. -575 с.

5. Марущак Л. Концептуальні основи формування інформаційних потоків стратегічного управлінського обліку [Електронний ресурс] / Леся Марущак, Ольга Павликівська // Соціально-економічні проблеми і держава. – 2015. – Вип. 2 (13). – С. 237-244. – Режим доступу до журн.: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2015/15mlasuo.pdf>.

Л. Поунгуї Оусман

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ПОРІВНЯННЯ ОБЛІКУ НЕМАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ ЗА НАЦІОНАЛЬНИМ ТА МІЖНАРОДНИМ СТАНДАРТАМИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Формування інформації у бухгалтерському обліку про нематеріальні активи та розкриття даних про них у фінансовій звітності визначені положенням бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи», розробленим на базі Міжнародного стандарту фінансової звітності 38. Згідно з цим положенням нематеріальні активи це – немонетарний актив, Який не має матеріальної форми, може бути ідентифікований та утримується підприємством із метою використання більше одного року (або одного

операційного циклу, якщо він перевищує один рік) для виробництва, торгівлі, в адміністративних цілях, чи надання в оренду іншим особам [2].

Хоча Національні стандарти бухгалтерського обліку розроблялися з урахуванням міжнародних проте між ними існує як ряд спільних, так і відмінних ознак.

Таблиця

Порівняння П(С)БО та М(С)БО з обліку нематеріальних активів

Ознака	П(С)БО 8 «Нематеріальні активи»	МСБО 38 «Нематеріальні активи»
Оцінка нематеріальних активів при обміні	Первісна вартість нематеріального активу дорівнює залишковій вартості переданого нематеріального активу.	Собівартістю нового активу є балансова вартість відданого (в обмін) активу.
Первісна оцінка нематеріальних активів	Первісною вартістю є їх справедлива вартість на дату отримання з урахуванням витрат.	Підприємство може обрати первісне визнання нематеріальних активів за справедливою вартістю
Переоцінка нематеріальних активів	Переоцінка може проводитись за справедливою вартістю на дату балансу. У разі переоцінки окремого об'єкта нематеріального активу слід переоцінювати всі інші активи групи.	Після первісного визнання нематеріальний актив слід відображати за його собівартістю або за переоціненою сумою, яка є його справедливою вартістю на дату переоцінки.
Нарахування амортизації	Нарахування амортизації здійснюється протягом строку їх корисного використання	Нарахування амортизації слід починати, коли цей актив є наявним для використання
Розкриття інформації у звітності	У примітках до фінансової звітності розкривається інформація про: 1) первісну та накопичену амортизацію нематеріальних активів; 2) первісну вартість та накопичену амортизацію переданих у заставу нематеріальних активів; 3) загальну суму витрат на дослідження та розробки.	У фінансових звітах розкривається інформація про: 1) балансову вартість переоцінених нематеріальних активів; 2) дату чинності переоцінки; 3) балансову вартість, яка була б включена у фінансові звіти, якби переоцінені нематеріальні активи відображалися згідно з базовим підходом

Схожими рисами між національним і міжнародним стандартами є:

- придбані нематеріальні активи зараховуються на баланс підприємства за первісною вартістю, яка складається з ціни придбання, мита, непрямих податків, що не підлягають відшкодуванню, та інших витрат пов'язаних з його придбанням і доведенням до стану, в якому він придатний до використання за призначенням;

- при визначенні строку корисного використання необхідно використовувати терміни корисного використання подібних активів;

- у примітках до фінансової звітності та у фінансових звітах розкривається інформація про вартості, за якою нематеріальні активи відображені в балансі.

Розбіжності між національним та міжнародним стандартами бухгалтерського обліку полягають у:

- П(С)БО мають обмежені вимоги щодо розкриття інформації. Це позбавляє користувачів фінансових звітів, складених за П(С)БО, корисної інформації, необхідної для прийняття рішень;

- протиріччя між чинними П(С)БО і відповідними їм МСБО у вимогах або підходах. Прикладом таких протиріч є підхід до нарахування амортизації. П(С)БО пропонує п'ять методів амортизації і, як альтернативу, дозволяє використання методів амортизації, передбачених податковим законодавством. Згідно з МСБО метод амортизації має відображати модель, за якою економічні вигоди від активу споживаються підприємством. У цьому випадку, податкові методи амортизації можуть бути недоречними, оскільки вони призначені для цілей оподаткування.

Отже порівняльний аналіз національних та міжнародних стандартів показує, що в М(С)ФЗ приділяється увага лише основним аспектам бухгалтерського обліку нематеріальних активів, оскільки створення більш детальних стандартів зробило би неможливим їх застосування іншими країнами.

1. *Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку / За ред. С.Ф. Голова. – К. : Федерація професійних бухгалтерів і аудиторів України, 2005. – 224 с.*

2. *П(с)БО8 Нематеріальні активи: затверджене наказом Міністерства фінансів України № 242 від 18.10.1999 р.*

3. *Учет нематериальных активов на совместных предприятиях /Л.З. Шнейдман // Бухгалтерский учет. – 1991. – № 2. – С. 40–45.*

А. Приймак, О. Семчук

Тернопільський національний технічний університет ім. Івана Пулюя

УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Організація обліку аналізу та аудиту дебіторської заборгованості має стратегічне значення для підприємств будь-якої галузі та форми власності. Результати цього процесу безпосередньо впливають на фінансову стійкість, базу оподаткування підприємства, виконання плану доходів та витрат і, як наслідок, на досягнення стратегічних цілей його розвитку в умовах ринку та забезпечення конкурентоспроможності, прибутковості господарської діяльності. Тому, головним завданням дослідження даної тематики є аналіз та обґрунтування напрямів удосконалення обліку дебіторської заборгованості підприємств.

Внесок у дослідження дебіторської заборгованості, її сутності, обліку, управління, аналіз та аудит зробили такі вітчизняні вчені: Дубровська С.В., Білик М.Д., Ніколаєнко О., Лищенко О.Г., Момот Т., Савчук В.П.

На сучасному етапі платіжно-розрахункові відносини із суб'єктами господарювання потребують ефективної системи обліку й аудиту на підприємстві. Саме вона забезпечує керівництво достовірною та своєчасною інформацією про стан дебіторської заборгованості, наявність «слабких» місць і можливі шляхи їх усунення [1, с. 392].

Виходячи з сутності розрахунків, кожне підприємство одночасно є і кредитором, і дебітором, а кожна розрахункова операція приводить до одночасного виникнення дебіторської заборгованості в одного підприємства, і кредиторської – в іншого. З цього можна дійти висновку, що на кожному підприємстві політики управління дебіторською та кредиторською заборгованостями повинні розроблятися не окремо, а бути узгодженими між собою.

Бухгалтер підприємства повинен ретельно перевіряти факти здійснення господарських операцій, внаслідок яких виникла така заборгованість, їх законність та правильність відображення в обліку [2, с. 244]. Одним з найбільш проблемних моментів у бухгалтерському обліку дебіторської заборгованості на підприємстві є її